

POEZIA

Mircea Cărtărescu s-a născut pe 1 iunie 1956, în București. A absolvit Facultatea de Limba și Literatura Română a Universității din București în 1980. În prezent este Profesor Dr. în cadrul Facultății de Litere a Universității din București. Este poet, prozator, eseist, critic literar și publicist.

A publicat următoarele volume: *Faruri, vitrine, fotografii*, poeme, Cartea Românească, București, 1980; *Poeme de amor*, Cartea Românească, București, 1983; *Totul*, poeme, Cartea Românească, București, 1985; *Visul* (în edițiile următoare *Nostalgia*), povestiri, Cartea Românească, București, 1989; *Humanitas*, București, 1993; *Levantul*, poem epic, Cartea Românească, București, 1990; *Humanitas*, București, 1998; *Visul chimeric*, studiu critic, Litera, București, 1991; *Travesti*, roman, Humanitas, București, 1994; a devenit roman grafic în limba franceză; *Dragostea*, poeme, Humanitas, București, 1994; *Orbitor. Aripa stângă*, roman, Humanitas, București, 1996; *Dublu CD*, poeme, Humanitas, București, 1998; *Postmodernismul românesc*, studiu critic, Humanitas, București, 1999; *Jurnal I*, Humanitas, București, 2001; *Orbitor. Corpul*, roman, Humanitas, București, 2002; *Enciclopedia zmeilor*, carte pentru copii, Humanitas, București, 2002; *Pururi tânăr, înfășurat în pixeli*, publicistică, Humanitas, București, 2003; *Parfumul aspru al ficțiunii*, audiobook, Humanitas, București, 2003; *Plurivers* vol. I și II, poeme, Humanitas, București, 2003; *Cincizeci de sonete*, poeme, Brumar, Timișoara, 2003; *De ce iubim femeile*, povestiri și audiobook, Humanitas, București, 2004; *Baroane!*, Humanitas, București, 2005; *Jurnal II*, Humanitas, București, 2005; *Orbitor. Aripa dreaptă*, roman, Humanitas, București, 2007; *Dublu album*, Humanitas, București, 2009; *Nimic*, Humanitas, București, 2010; *Frumoasele străine*, povestiri, Humanitas, București, 2010; *Zen. Jurnal 2004–2010*, Humanitas, București, 2011; *Ochiul căprui al dragostei noastre*, publicistică și proză, Humanitas, București, 2012; *Fata de la marginea vieții*, povestiri alese, Humanitas, București, 2014. Traduceri în engleză, germană, italiană, franceză, suedeză, spaniolă, olandeză, polonă, portugheză, maghiară, ivrit, norvegiană, turcă, sârbă, croată, bulgară, slovenă, daneză, bască, rusă, japoneză și greacă.

Cărțile sale au fost premiate de Academia Română, Uniunea Scriitorilor din România și din Republica Moldova, Ministerul Culturii, ASPRO, Asociația Scriitorilor din București, Asociația Editorilor din România. Romanul *Nostalgia* a primit în 2005 Premiul literar „Giuseppe Acerbi”, Castel Goffredo, Italia. De asemenea, autorul a primit în 2011 Premiul internațional pentru literatură de la Vilenița; Premiul internațional pentru literatură, Berlin, 2012; Premiul internațional pentru poezie Novi Sad, 2013; Premiul internațional Spycher-Leuk, Elveția, 2013; Premiul La tormenta en un vaso, Spania, 2014; Premiul Euskadi de Plata, San Sebastián, 2014.

MIRCEA
CĂRTĂRESCU
POEZIA

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Iuliana Glăvan
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Iuliana Constantinescu, Dan Dulgheru

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

© HUMANITAS, 2015

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CĂRTĂRESCU, MIRCEA
Poezia / Mircea Cărtărescu; – București: Humanitas, 2015
ISBN 978-973-50-4743-6
821.135.1-1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

**FARURI, VITRINE, FOTOGRAFII
(1980)**

Căderea

I

Lyră de aur, pulsează din aripi
până-mi închei acest cânt.
capul de cal ți-l ascunde adânc sub tăcere.
lyră de aur, pulsează din aripi
până-mi închei acest cânt.

Sorburi de piatră între circumvoluții
abstracte rotiri în preajma pielii
și dincolo de piele
în preajma vântului și dincolo de vânt.
un singur ochi țese-mprejur de sine
un fel de lumină, pe care alt ochi
ar primi-o ca noapte și-ar închina-o
zeilor melancolici ai nopții,
dac-ar mai fi alt ochi, dar astfel
cea ce răsare, cea ce cristalizează,
cea ce unduie,
e mai mult decât noapte, căci noaptea
zi s-ar numi față de largu-acesta
de spațiu vioriu și de cupole.
O Umbriel, Nathanael, Rafael,
o punct, o linie, o clopot,
o spațiu, supremă realitate,
acută zonă a frigului și a iubirii,

întoarce-te-n destinderea ta
și dăruiește-ne ciorchinii inerției tale.

Aici survolă pasărea cu două dimensiuni
întregindu-se cu tăcere.
aici explorează furnica adâncul cochiliei
sprijinindu-se pe propria-i cecitate.
Fețe, fețe foarte diferite,
punct, linie, spațiu – translucide,
fețe de gheață, clopote de cristal de stâncă
fețe întunecate de tăcere, luminate de zâmbet
boabe de strugure „din vechea ramură entuziastă“,
dar fețe, chipuri, fețe
oarbe în măsura în care
iubirea și tăcerea sunt oarbe.
dar orbirea lor se numește vedere și teroarea lor
se numește zâmbet.
cupe viorii, cupole descrise de raza
cărui viguros Bramante,
globuri de calcar și globuri de bronz
globuri de argint și globuri de cristal.
două coarne de umbră lăsate de sânii
gheții ai lui Venus, ascund în cupole langoarea.

Atente aici firul și cheia
de-aici pornește spirala.

Aici punctul devine linie
care vălurește și procrează

și se-mprăștie-n suprafață;
iar când fața devine sferă, ea devine
toate fețele deodată, în aerul scund și vioriu.
iar când sfera devine ochi ea se distruge pe sine.

O divin, o început lipsit de voce,
sorburi de piatră între circumvoluții,
proximitate a pielii de dincolo de piele,
apropiere a vântului de dincolo de vânt,
o geometrie, adevăr și real și orbitoare orhidee!

Am cap de pasăre, însă nu sunt pasăre,
am trup de om, dar nici om nu sunt,
am ochi de aur desenați cu calamul,
desigur orbi.
așa e fața mea, mai adevărată decât ea însăși
și decât violetul recilor priviri.
port în cioc discul în care
cu carnea ca a mărului și epiderma volatilă,
mai puțin aspră și mai cumpătată,
există toate lucrurile cu toate amănuntele lor.
acolo se poate întâmpla orice, dar nu se întâmplă nimic,
precum preafrumoasa urnă greacă.

II

Și ninge. mâinile se freacă iar zeii stau liniștiți
strânși unul în altul lângă bușteanul de cedru
pe care sculpturi violete și care de luptă bogate

unul din altul se trag, în încâlcite obârșii.
zăpada cade și cade, dar foarte arare
fulgii domoli se lipesc de retina țărâniei
ci mai curând se adună la colțuri de aștri
și-acolo, mormane, se sting, curcubee-n neant.

Structură a pereților muzicali
ghirlandă a răcelii
muzică rece și abia-nfiripată
cum scarabeii în pâlcuri escaladează creanga de indigo.
structură a nopții scânteind de sunet!

Urechea lui Dionis înșurubată în noapte
pentru uzul marilor indiscreți:
trepte rotunde pe care suie încordarea liniștită.

Astrele sunt cavități virtuale
aproape chipuri și aproape mișcare
astrele sunt sfere devenite ochi
astrele sunt ochi deveniți raze.
omizi muzicale înfășurate în lungile degete,
radiarele.

Razele vederii și razele auzului
razele gustului, mirosului și pipăitului
și razele simțului intern, sfera cea mai mică
dar cel mai simetric și mai calm izvor
al focului rece și al cristalului,
punctul ningerii și al melancoliei de indigo

aștri sunt,
arhitecturi și orașe depopulate.

încă nu m-am născut
și încă departe de a mă naște,
iar dacă nașterea din forme în forme
presupune moartea din inform în inform,
mai bine în raze și-n muzica aștrilor,
asistând la tăcut de tragica trecere
a feței în obiect
a muzicii în sunet
a imanentului în iminent.

Căci ce aflăm din lucruri sunt oxizi,
batarzi ai împreunării mersului nostru
cu sferile de nisip și trilurile sirinxului nopții
rugină și leșie e hrana
celui flămând de metale și azur translucid
și blocuri reci de lumină.

Zăpada cade și cade
scările coboară și coboară
cu balustradele lor în spirală.

Urechea lui Dionis ascultă văpăile reci de tăcere
emise de vioara lui Juan Gris.

Mă mișc printre flori cu corola întoarsă spre sine
abia lopătând din priviri indigo, leonine,
calc printre arbori de forme curgând din rotire
purificat prin văpăi de Cassiopee și Lyre,
mă mișc la hotar, în nocturn, acuplări fabuloase
îngeri de bronz consumând, fără carne și oase,
hrăniți cu privirea labilă, de lujer, a aștrilor.
o, dați din nervuri, hierofanți ai penumbrei, albaștrilor!

III

Iată-mă, cu ochii palizi iată-mă
android comparabil cu uitatele legi
iată-mă, în Ninive la fel se contemplau constelațiile
din turnuri filtrate prin praf și prin regi
sâni pletoși scoate iarba și tritonii tresar,
astrolabii, sextante, cadrane udate
mă-ndreptătesc, în efortul făcut să apar
incendiat și cu pletele înghețate.
în sfârșit, în fine, iată-mă,
burghiu de cristal, îndreptat spre noroaie cu pânza
android simțind creier carne și praf
îndreptătit de azurul stufos și de frunza
numită seraf.

Odată cu întărirea turbinelor vântului,
vânt solar de acum, poleind crengile,
uscând zăpada și aburind ferestrele
și tăind secțiuni în pântecul bondarilor treziți,
odată cu aprinderea de focuri bengale în toate pupilele,
odată cu împodobirea cu perle și briliante de aer

a tuturor plămânilor, odată cu concentrarea trăirilor
coborî primăvara din landoul oprit în umbele
umbrind cu palma ei vaste domenii,
păduri învelite în lumină, priviri întunecate,
viscole de azur.

funambulesc, evanescent, arhaic
părul ei e în esența lui adjectival.
mult i-ar fi plăcut lui Sandro di Mariano
volutele lui ciclamen.

ochii ei – frunzoasele văgăune
unde procreează șerpilor și păianjenii;
obrajii nu mai puțin sălbatici ca panterele
și puțin bot, și puțină umbră în conuri,
desigur prelinsă din miezul planetelor
populate de mimoze ciudate și știme...

Fețe împietrite-n azur
cercuri de râs în albastru
muguri rupând bucăți de azur
nări cu ovalul plesnind de albastru.

Zborul pasării e acum întreg
iar pasărea cu ochi de lumină are numele pițigoiiului
sau sturzului de vâsc cu pieptul bălțat
de un tașist ascuns în frunzare.
pasărea e ochiul propriului zbor
iar zborul ei – un madison al diedrelor.
când trece pasărea peste păduri încătăăramate în iazuri
și peste sate înșurubate în zăcăminte de gips și de mică
arborii simt nevoia să mai schimbe o vorbă
cu Mondrian și cu Breughel și Cranach și Munch

iar clopotele să se acupleze vibrând.
așa străpunge frageda inimă aerul
de clopote înconjurată, și păduri.
degeaba ai înaltele picioare
dacă nu știi ce mușchi se prind de sternul
cel morfilui, frunzos, al fregatei
cel bronz, cel calcar,
ulm,
al fregatei.

Bucură-ți, bucură-ți plămâni cu albastru,
până plesnesc, până se umplu de mușchi și mucegai,
până se pătrund osmotic de primăvară.
Balon vârgat cu aur, dragon de mătase
înmormântat la milioane de leghe sub aștri
înaintând prin rotirea șurubului lui Arhimede
acționat de un locomobil cu aburi
montat lângă noi în nacelă.
șase aprilie și nici un pământ,
doar plăci de azur, foi de azur, sonorizând.

Pace să bei din pădurile-acestea lucide
timpul să-l uiți între norii cu trup versatil,
lasă să-ți picure-n ochi frunzele scânteinde, lichide,
lasă să-ți crească pe piept arhitectura de tril.
ochii închide-i dar pieptul deschide-ți-l vieții
fii frunza, marcată cu bronz la încheieturi,
privește, se sfărâmă unii de alții atleții
vâslind în eter cu umerii candizi și duri.

Înfășurată în lujere verzi și în cosași ca veninul
pășești mână de mână cu mine,
și totuși sunt cu mult mai singur decât dacă singur aș fi
și te asemui boabei de apă din potirul brândușei
irizând dimineața, uscându-se până-n amurg.
aprilie-n toi, și dintr-a arțarului scoarță
cu zumzet de vielă soarele-și înalță bărbia rotundă,
dar heruvi de seu, bucălați și cu pumnii la pleoape,
au fața în lacrimi și spre pădurea amară privesc
de pe umerii goi ai cetății.

Firul și cheia aici se întrevăd,
scămoșat, ruginită.
în spirală melcul își mestecă flegma.

Ci sfios pentera mea, între tulpine,
așteaptă păci vaste și un tesseract de nisip.
primește-mă, emisferă de sânge, iată-mă gata
de orice aripi și de orice chip.

IV

Măști în azur
și, trecător, un verde
val, destrămând istorii și structuri
ochi anonimi
peste săgeata apelor luminii
și dincolo de semantica vetustă a morții
și dincoace de pulpe și de nașteri
se sfâșie ca rochii cu zbor rece.

Cuprins

FARURI, VITRINE, FOTOGRAFII (1980)	5
Căderea	7
Calea Regală	35
Focalizare	37
Contact	40
Eros și Anteros	43
Lichefiere	46
Calea Regală.	47
Fotografii	51
Plan	53
Cromolitografie	55
Februarie 1978.	56
Spațiu.	58
Ridicarea privirii în rang.	59
Scușița de orice culoare.	61
Elegie. După Catullus	63
Georgicele	65
Georgica I	67
Georgica a II-a	68
Georgica a III-a	69
Georgica a IV-a	70
Georgica a V-a	71
Georgica a VI-a	72
Georgica a VII-a.	73
Georgica a VIII-a	74
Georgica a IX-a	75
Georgica a X-a	76
Georgica a XI-a	77
Georgica a XII-a.	78

Jocuri mecanice	79
Poem de amor	81
Imortalizarea	86
Jocuri mecanice	90
Romanța peștelui-torpilă	96
Vânarea Balenei Albe	100
Cuirasatul Tod.	104
Dioramă.	108
POEME DE AMOR (1983).	115
Prolog	117
Poeme de amor	121
Adio! La București	123
Să ne iubim, chera mu	125
Era timpul florilor	128
Clementina, ți-am dat toată dragostea mea.	131
Obosit, rupt.	134
Poveste adevărată	137
Te rog frumos... ..	139
Jucărie mecanică.	141
Posedai tot felul de obiecte electrice	143
Tristețea mea	144
Istoria unui ocean.	147
Amanții și moartea	150
Prieteno	152
Lacul din Parcul Circului	155
La telefon.	157
Nimic despre tehnica de supraviețuire	159
S-a dus amorul... ..	160
Amintirea unei seri de octombrie 1984.	162
Monștri ai elegiei	165
Autoportret într-o flacăra de brichetă	167
Viziune de seară	170
Frigul	177

Femeie, femeie, femeie...	181
Aprinderea stelei Absint	189
O seară la operă	194
Mangafaua	209
Mulțumesc pentru muzică	216
Cea mai frumoasă amintire a mea.	222
Peștișorul de tablă	226
Sonete	235
TOTUL (1985)	257
Geneză.	259
Viziuni	263
Îmbrățișarea	265
Ninge peste Gara de Nord	268
Rătăcind prin patiserii	271
Uriașă.	275
Ierihon.	278
Ciocnirea	281
Măreția kitschului	283
Be-bop baby (fiindcă la noapte vei fi a mea)	287
Noapte de decembrie	291
La revedere.	297
O motocicletă parcată sub stele	299
Pompei.	301
Iluminare	303
Gipsy Queen	311
El însumi	313
Înserarea.	315
Mașinăria	317
Regele Soare.	322
Idile.	331
Odată, vreodată...	333
Fata de la instrumente muzicale	336
Iarna cu tine.	340

Halucinație cu apariția ei în costum de schi	343
Cântecul de dragoste al lui J. Alfred Nobel	345
Arca lui Noe	347
Aș vrea să fiu amicul tău	350
Lolita	352
Garofița	354
Pe când mă bărbieresc	356
Crima din șoseaua Ștefan cel Mare	359
Încetează	362
Ne pregătim să facem daruri	364
Marea odaliscă	367
Pis-pis	368
Doar încă o zi	370
Ecou de romanță	375
Ascultându-l pe Kenny Rogers	378
Regina scrumbiilor	380
Poema chiuvetei	383
Totul	385
Momente	405
O zi fericită din viața mea	407
Fereastra plină de stele	417
Mică elegie	419
La o artistă	421
Fiara	423
Gază	425
Zâmbesc	427
Când ai nevoie de dragoste	429
Adriana	430
Acum te cunosc	432
Bere și frig	434
O zi minunată pentru peștele-banană	437
Cunoști tu țara unde înfloresc lămâii?	439
O vodcă la „Caraimanul“	441
Visul meu familiar	443
Pace și realism	446

DRAGOSTEA (1994).....	451
(cobor din 109 și o iau spre casă).....	453
Geneză.	457
Zepeline peste Piața Bucur Obor	459
Am căpătat un exemplar din „Howl“ semnat de Ginsberg	465
Poveste de iarnă	470
Semințe de floarea lunii, semințe de floarea stelelor	480
Norul cu mufe	486
Grenada cu vene.....	491
Dragostea.....	497
Războiul stelelor.....	506
Rana.....	509
La adânci tinereți	513
La adânci tinereți.....	515
Fata cu șosete de diamant.....	517
Steluțe în genele ei	519
Scrisoarea cu subțiori	521
I ♥ NY	523
Corina (recent măritată Achimescu)	525
Sună-mă, sună-mă măcar azi!	527
Podul Elefterie	529
Wanda.....	532
Blues după Magritte.....	534
Esmé	537
Toamnă cu lună anii '60.....	540
Dragă Cri	543
După o cununie la -21°, totul se dovedește a fi perfect	545
Pod peste apă tulbure	547
Trăim liniștit	549
Dragă Cri.....	551
Poem de citit la un Martini roșu, cu lămâie	552
Ne-am cumpărat o lume nouă, model 1987.....	557
Gobelin cu Opel gri metalizat	559
Din nou singur.....	561
Profiterol	564

Viața mea se aglomerează	568
Plecăm la O.N.U. să aducem pacea universală	570
Ne plimbăm pe un vânt rece de octombrie.	571
Câteva cuvinte despre Ioana	573
Dă lăbuța (Vei da și boticul).	579
27 decembrie, seara	582
Autoportret pe spatele lucios al unei lingurițe.	584
Psalmi	587
Provincialii.	589
Ce am sperat	591
Cimitirul landourilor	594
De vrei să mă distrugi.	596
Pierd, pierd controlul	599
Discofobia	602
Stăm ochi în ochi	605
Fără suflare.	607
Mă uluiești mereu	609
Dacă ai fi un număr, dar <i>nu</i> ești un număr.	610
Cununa de spini.	613
Mircea Cărtărescu în toamna lui '87.	615
Îmi amintesc	620
Caravelă pufoasă, galion putred	625
Apocalips	627
CINCIZECI DE SONETE (2003).	643
NIMIC (2010)	677
Cum stau	679
Nori peste blocul de vizavi	681
Te rog	683
Sábato ar fi luat-o ca prevestire.	685
Visul meu e un magnetofon	687
Femeile	689
Oh, Natalie...	692
Lasă-mă în inima ta	695

Miros de frunze uscate	698
Poem foarte bun, cu tristeți satanice și un montgolfer al disperării.	701
Fiindcă refuz să mai scriu despre ce n-am trăit, scriu despre dimineața asta de septembrie '89 (singura concesie sunt rimele)	703
Ieșim la plimbare cu tricouri la fel	705
Odată aveam viziuni, acum am...	709
So This Is Xmas	711
Iarna	713
14 august (ascultând „Woman“).	715
Sunt gelos, lua-m-ar naiba...	717
Soare de iarnă.	719
Diapozitiv color în Parcul Circului.	722
Lipton	724
Dire Straits.	726
Sunt atât de trist.	729
Trec pe Nuferilor în bătaia soarelui	731
Mi se pare că îmi duc viața	733
Impresie. Amurg de primăvară	735
Întomnare bruscă, 30 august 1989	736
Apoi îmi fac un nes și bat la mașină	738
Ce am înțeles trăind	740
Când ninge, când ninge și ninge...	741
Către Mihai Viteazul	746
Gilda	750
Lasă să fie.	753
Poem de ziua victoriei	757
Frunze galbene, lumini de trafic	759
Tristețe indimenticabilă	761
A, la luna, la luna...	763
Filmez Calea Moșilor cu o cameră video Panasonic	766
Stelili, frumoasili	769
Occidentul	770